

var traadt i Kraft, finder man den samme Bestemmelse. Denne gamle strenge Neutralitetsret optræder atter her, og det erkender altsaa selv Udenrigsministerens juridiske Raadgiver i Folkeret atter og atter i sine Afhandlinger, om end med Beklagelse af, at den gamle Neutralitetsret stadig stikker Hovedet frem. Hvis den ærede Forfatter havde været en almindelig Embedsmand i Udenrigsministeriet, kunde det ikke falde mig ind her at tale om hans Meninger, men det er Skrifter, som er offentliggjort af en habil Jurist paa dette Omraade, og han har jo dør klart udtalt sin Beklagelse over, at denne gamle Neutralitetsret i Praksis stadig er den, hvormed man regner i de afgørende Traktater. Men saa kan det jo ikke nytte, at man i Danmark, selv i den bedste Mening, søger at bortforklare og borteskamotere den og siger, at denne Folkeret er forældet, den kan smides paa Køkkenmøddingen. Det kan vi slet ikke.

Jeg vil dernæst gerne imødegaa nogle enkelte andre Indvendinger, som den højtærede Udenrigsminister fremsatte. Han sagde, der findes ingen Steder i nogen Traktat udtrykkelige Bestemmelser om, at en Stat skal have en Hær og Flaade. Forrige Gang sagde Udenrigsministeren: „af en vis Størrelse“, denne Gang siger han rent og skært: der høves ingen Bestemmelser om, at den overhovedet skal have en Hær og Flaade. Ja, jeg kommer — undskyld — til at tænke paa Wessels: Smeden og Bageren, paa Dommeren, der blader i sin Lov omhyggelig, og finder intet dør for sig, hvorved forbudet er tor Smed at rette Bager. Paa samme Maade blader man i Traktatsamlingerne og finder intet dør om, at det er forbudt en neutral Stat at afruste, og slutter saa, ligesom den gøve Dommer, hvis Jura dog turde være i nogen Grad forældet, at naar der ikke udtrykkelig staar: Du maa ikke afruste, saa kan du afruste. Dette er altsaa et fuldkommen utilstrækkeligt Ræsonnement, og Nødvendigheden af at have en Hær eller Flaade fremgaar paa det klareste indirekte af, at det er en fuldkommen Umulighed at opfylde de Forpligtelser, som en neutral Stat har, uden at den har en saadan Hær eller Flaade, og alligevel gør man sig selv evneløs. De nye Folkeretslærere, siger Udenrigsministeren videre, kommer ikke ind paa Spørgsmaalet om Bortfald af de militære Neutralitetsforpligtelser ved Afrustning, de omtaler ikke det Tilfælde, at en Stat helt har afrustet, og derfor diskuterer de ikke, hvorvidt Neutralitetsforpligtelsen er bortfaldet. Nej, af gode Grunde, thi det er noget,

der først i den allersidste Tid er blevet aktuelt, at en gammel, selvstændig, suveræn Stat beslutter sig til isoleret at afruste totalt. Det er noget, man aldeles ikke har kendt før. Man har kendt, at Luxembourg af særlige Grunde i 1867 blev en garanteret permanent neutral Stat, der skulde være vaabenløs og kun stole paa Stormagterne, men i øvrigt har man ikke kendt det, bortset fra Panama og de andre smaa Stater, vi har nævnt. At det altsaa ikke udtrykkelig omtales, er ikke underligt, for det er ganske upraktiske Tilfælde. Den højtærede Udenrigsminister har ogsaa klart sagt, at den Gang man skrev Folkeforbundspagten, gik man ud fra som en rimelig Ting, at enhver Stat havde et militært Værn. Ja, men derfor begynder man heller ikke pludselig at diskutere Stillingen, som den kunde tænkes at være paa Maanen, hvis den var beboet, og der var Stater, som intet militært Værn havde. Det er et Spørgsmaal, som først nu bliver aktuelt. Men jeg kan forsikre Udenrigsministeren om, at hvis Danmark virkelig skulde gennemføre et saadant Eksperiment, skal det nok blive kraftigt diskuteret rundt omkring hos alle Folkeretslærere, hvorledes man kan tro at opfylde sin Forpligtelse, naar man berøver sig det eneste Middel til at opfylde fuldt ud denne Forpligtelse. Saa siger Udenrigsministeren: Jamen, hvis en Stat nu er saa svag, at den ikke kan gøre det — fra anden Side, i hvert Tilfælde fra det ærede Medlem Hr. P. Munchs Side, er det sagt, at naar vi i Forvejen er saa svage, at vi ikke magter noget, forringer vi ikke reelt vor militære Magtstilling i nogen Grad, for vi er fuldkommen magtesløse. Jeg vil gerne her have Lov til at nævne en Udtalelse fra den aller nyeste Tid af den førende Folkeretslærer Fauchille, som jeg allerede har nævnt et Par Citater af, idet Udenrigsministeren bebrejder mig, forekommer det mig, at jeg ikke har kunnet anføre nogle Udtalelser om, hvad Risikoen neutrale Stat, som er saa svag, at den ikke kan modstaa et Angreb, kunde løbe, og dør er det saa heldigt, at den samme Forfatter i sit Værk fra 1921 „Droit internationale publique“ har en Udtalelse i saa Henseende.

Idet han begynder med at fremhæve, at den neutrale Stat, som frivillig ikke gør Modstand mod Krænkelse af dens Territorium, bryder sin Neutralitetspligt, fortsætter han senere: „Men det kan forekomme, at den neutrale Stat er alt for svag til at værne sin Neutralitet, til at modstaa en krigsførende Magt. I saa Fald vil den naturligvis være indskrænket til at under-